

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

МИХАЈ ЕМИНЕСКУ
(1850 - 1889)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2000

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

55

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Светличић и Марија Маховац

МИХАЈ ЕМИНЕСКУ

Ако ме питате где и када сам чуо за Еминескуа, одговорићу да сам чуо тамо где сам научио да говорим и где сам почео да сањам: у родитељској кући.

Сви који говоре румунски у југословенском Банату знају за Еминескуа и нема ничег необичног у оваквој узвишеној логици због тога што је име великог песника постало необилазно у речнику заштите од датости у памћењу и постојано као Божићни празници или света водица. У ствари, више од сто година, ми се књижевно крстимо његовим именом, а неке од његових поема и наизуст изговоримо; као *Имам још једну жељу*, које су постале химна сентименталних парадигми са регенеративним додатком широке прихваћености. Сигурно је да постоји објашњење везано за психолошку страну која произилази из терапеутских интерпретација, која нам помажу да схватимо да оваква песма генетски кореспондује са ванвременским простором луксузног конзервативизма у нама, способна да продубљује потребу за додиром неостварених жеља и имагинарног.(...)

Овај осећајни, необично талентован, интелегентан и пријемчив песник, отроваће поезију XIX века раскошном музикалношћу и невероватном оригиналношћу која ће бацити у сенку дотадашње стање успавано и без центрифугалне моћи књижевних знакова до тада. Све до Еминескуа, књижевни пут се одвијао праволинијски, понекад само осветљен Елиадеовом колоратуром, затамњењем Александрескуа, историцизмом Болинтинџануа или панорамичношћу Александрија, како о томе можемо наћи у *Етигонима* песничким подсећајним дахом прошлости, пресликаним историјски и књижевно. Појавом ове *песничке* личности, дубоко урезане у савест времена, која је и песник, и прозни писац, поезија XIX века достиже тачку пресека на плану песничке мисли, пут књижевности постаје синхронизован, обележен сеизмографијом једне поново пробуђене сензибилности. Еминеску је

умео да гледа и ослушне не само земаљску природу већ и свод у његовој необухватности, дајући им песничку шансу и луцидну потпору да изразе аклиматизоване нежности немира и песничких принципа. И заиста, шта је од неба могао сазнати од љубави већ само да трпи страст загонетки и идеализоване аспирације пароксизма.

Славко Алмажан, 1999

Неподељено је мишљење стручњака за румунску књижевност да дело песника Михаја Еминескуа заузима кључно место у развоју румунске поезије, и представља један од врхунаца румунске литературе уопште. Но његова величина није само академски оверена. Та фигура песника који је млад умро, и неколико година пре смрти био озбиљно ментално поремећен, са главном опсесивном идејом да ће умрети од глади, - омиљена је и поштована од румунског народа као фигура правог националног песника.(...)

У покушају да назремо песничку величину Михаја Еминескуа морамо одмах одустати од анализе његових језичких врлина, које су, према сведочанствима, прворазредне: нормативне и танане у исти мах. Оно што се међутим може наслутити, то је велики тематски распон Еминескуове поезије, као и обиље изражајних, и уже формалних, средстава која овај песник употребљава. Песникова виђења и осећања крећу се од камерних, урбаних меланхоличних осећајних прелива, до фолклорних праоблика емоције и певања, од симболистичких тренутака до великих историјских призора, од социјалних до националних преокупација, од невиних љубавних заноса до скептичних филозофских ставова. Еминеску као да је остварио некадашњи песнички, или боље рећи лирски идеал осећајне и имагинативне свеобухватности. Он сазнаје и доживљава највећи могући интеграл стварности, и у највећој могућој мери га изражава.

Не треба ли у томе видети једну судбинску и нама блиску ствар? Песник велике обдарености и способан за велику вокацију налази се пред великим задатком на неузораним лединама своје културе. Он не пише само поезију своје личности и свога књижевноисторијског тренутка: он хоће да свом народу да не једног песника, него читав век поезије, не једно осећање, него сва осећања, све формулације, не један

од могућих песничких говора, него неограничене могућности изражавања. Песници многих других књижевности не би се могли замислити у таквом положају. Али су се у том положају налазили наш Бранко, и Војислав Илић, и Змај, и Лаза Костић, који су хтели свом народу да даду и дали су и интимну лирику, и меланхоличне напеве, и еп, и драму, и филозофију, и патриотске песме и љубавни канционијер.

Миодраг Павловић, 1964

Михај Еминеску је постао мит у румунској књижевности. Његово је дело тумачено и растумачено врло опсежно не само у румунској књижевној историји и критици, већ и у страниј (опсежне и врло компетентне студије његове поезије даће у Француској, на пример, Ален Гијерму, у Италији Роза дел Конте, а у Мађарској ће запажене стилске студије из еминескологије, јер је то постала посебна језичко-књижевна-стилска дисциплина, даће недавно преминули Ласло Галди, и многи други).(...)

За свега 16 година књижевног стварања Еминеску је дао веома много. Такав стваралац, са таквим плановима и амбицијама, дао би, свакако, генијална остварења у свим књижевним родовима. У рукопису му се налазе започета 3 већа прозна рада, новеле или романи: *Злато, величина, љубав; Моја сенка; Аватари краља Тла*. Од већих, само започетих поема историјско-епског карактера имамо *Мурешан, Сармис* или *Мементо Мори*. Ту су даље, његови пројекти, започети или само скицирани, драмских дела са историјском тематиком: (*Децебал, Драгош војвода*); врло интересантни су и драмски пројекти ликова неких револуционара (*Младост Мирабоа, Дожа* или *Хорија*). У рукопису му је остало и више стотина песама, објављених посмртно. Његове обраде мотива из народне прозе јесу, у ствари, права ремек-дела (*Делија, Лепотан из сузе, Луди Калин* и др.).

Раду Флора, 1983

Михај Еминеску је рођен 15. јануара 1850. године у селу Ипотештију, на северу Молдавије, као седмо од једанаесторо деце. Основну школу и ниже разреде гимназије учи у Черновицу. Професор му је

Арон Пумнул. Поводом његове смрти испеваће и своју прву песму 1866. Више разреде гимназије, по свој прилици, полаже приватно. Од 1869. до 1874. године студира филозофију, политичку економију, право, медицину и румунски језик у Бечу и Берлину. Умро је 15. јуна 1889. у 39. години. За собом је оставио око 15.000 страница поезије и прозе. Његово ремек-дело је епско-лирска песма *Luceofărul* (Вечерњак). За нас је посебно занимљив податак да се Еминеску много интересовао за српску народну књижевност. У листу *Timprul* (Време) објављивао је српске народне песме косовског циклуса: *Бој на Косову*, *Косовка девојка*, *Смрт мајке Југовића* и друге.

*

Маштам о добу када херменеутичари будућих времена неће више писати анализе и синтезе о Еминескуу, већ ће састављати мапу његовог филозофског размишљања, довршиће тоталитет концепата које је он осмислио; говориће о Еминескуу као о филозофском трактату, као што расправљамо о Хегеловој филозофији, о историји религије Мирчеа Елијадеа, а нарочито о глобалној визији света, или као што говоримо о енциклопедији исконских клетви, отелотвореној у уобразиљи недостижног Сиорана.

Еминескуово чело са венцем липовог цвећа плута водама апсолута низ Дунав. Румунски песници, и не само они, следе га са обала, настављајући до вечности његову ауру логоса.

Еминеску је за Румуне бит самог песништва; лудујем за њим; осећам га у крви и његова песма боли.

Петру Крду, 1989

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом стопедесет година рођења румунског песника Михаја Еминескуа. Отворена је у витринама испред Свечане сале Матице српске од 2. до 25. октобра 2000. године. Представљена је грађа из збирки БМС.

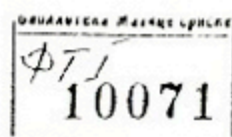
ΚΑΤΑΛΟΓ

C. M. Currier

ДЕЛА

1. Царевий из сузе / Михаил Еминеску. - Букурешт : Омладинско издавачко предузеће, 1963. - 29 стр.
2. Geniu pustiu / M. Eminescu. - Bucureşti : Editura pentru literatură, 1966. - XXXVII, 422 str.
3. Poezii / Mihai Eminescu. - [Bucureşti] : Albatros, 1971. - XXVI, 566 str.

M. EMINESCU

Proză și Versuri

EDITOR V. G. MORTUN
Iasi, 1890

4. Opere alese. 1 / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1973. - LI, 408 str., [14] str. s tablama (faks.)
5. Opere alese. 2 / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1973. - 566 str., [12] str. s tablama (faks.)
6. Opere alese. 3 / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1973. - 694 str., [12] str. s tablama (faks.)

7. Поезија / Михаил Еминеску. - Скопје : Македонска книга, 1974. - 73 стр.
8. Opere. 7, Proza literară / M. [Mihai] Eminescu. - București : Academia Republicii Socialiste România : Muzeul literaturii române, 1977. - 467 str., [77] str. s tablama
9. Opere. 4, Teatru / M. [Mihai] Eminescu. - București : Minerva, 1978. - CVII, 688 str., [16] str. s tablama (faks.)
10. Literatura populară. [Vol. 1] / M. Eminescu. - București : Minerva, 1979. - XLVII, 262 str.

||
256428

G. CALINESCU
LA VIE
D'EMINESCU

Editions
UNIVERS

11. Literatura populară. [Vol. 2] / M. Eminescu. - București : Minerva, 1979. - 334 str.
12. Opere. 5, Teatru / M. [Mihai] Eminescu. - București : Minerva, 1979. - 812 str., [38] str. s tablama (faks.)
13. Cugetări / Eminescu. - București : Albatros, 1979. - XXII, 111 str.
14. Caietele Mihai Eminescu. 5, 1980 / studiu, articole, note, documente, iconografie și bibliografie prezentate de Marin Bucur. - București : Eminescu, 1980. - 259 str., [8] str. s tablama

15. Fragmentarium / M. [Mihai] Eminescu. - București : Editura științifică și enciclopedică, 1981. - 813 str.
16. Ka zvezdi / Mihaj Eminesku. - Zrenjanin : Gradska biblioteka "Žarko Zrenjanin", 1983. - 65 str.
17. Proză literară / M. Eminescu. - București : Minerva, 1984. - 407 str.
18. Iubirea de patrie / M. [Mihai] Eminescu. - București : Editura militară, 1989. - 239 str.

POESII

DE

MIHAIL EMINESCU

Editura Librăriei

SOCECU & Comp. - BUCUREȘTI

1984

19. Luceafărul / Mihai Eminescu. - Panciova : Lumina, 1989. - 33 p.
20. Poezii. [Vol. 1] / Mihai Eminescu. - București : Minerva, 1989. - LXII, 204 str.
21. Poezii. [Vol. 2] / Mihai Eminescu. - București : Minerva, 1989. - 283 str.
22. Poems / Mihai Eminescu. - [București] : Cartea Românească, 1989. - 214 str.

23. Poésies / Mihai Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1989. - XXII, 138 str.
24. Poesii / de Mihail Eminescu. - Bucureşti : Academia Republicii Socialiste România, 1989. - 307, XXXI str., [1] list s autorovom slikom Fototipsko izd.: Bucureşti: Socescu & Comp, 1884.
25. Proză literară. [Vol. 1] / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1989. - LXXXI, 189 str.
26. Proză literară. [Vol. 2] / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1989. - 269 str.

MIHAI МИХАИ
EMINESCU ЕМИНЕСКУ

Luceafărul
&
Scrisorile

Вечерник
&
Поема

Traducere *Превод*

Heana Ursu

Tălmăcire *Препев*

Milan Nenadić

EDITURA LIBERTATEA

27. Fiore azzurro / Mihai Eminescu. - Bucureşti : Minerva, 1989. - XXII, 154 str.
28. Basarabia / Mihai Eminescu. - [S. l.] : Mileniul trei, 1990. - 67 str.
29. Decebal ; Bogdan Dragoş ; Alexandru Lăpuşneanu / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Eminescu, 1990. - 175 str.
30. Proză şi versuri / M. [Mihai] Eminescu. - Bucureşti : Eminescu, 1990. - 252 str., [1] list s autorovom slikom, [1] list sa faks. rukopisa Fototipsko izd.: Iaşi, 1890.

31. Luceafărul & Scrisorile / Mihai Eminescu / Mihaj Eminesku. - Panciova : Libertatea, 1999. - XXX, 152 p.

ЛИТЕРАТУРА

32. Михаил Эминеску / [составитель П. И. Ройзман. - Москва : Всесоюзная книжная палата, 1960. - 63 стр., [1] лист с таблом
33. Eminescu / N. Iorga. - Iași : Junimea, 1981. - 358 str.

V

EDITURA EMINESCU

34. M. Eminescu / Eugen Todoran. - Iași : Junimea, 1981. - 399 str.
35. Mihai Eminescu / G. Bogdan-Duică. - Iași : Junimea, 1981. - 261 str.
36. Mihai Eminescu / D. Murărașu. - București : Eminescu, 1983. - 487 str.
37. Mihai Eminescu / E. [Eugen] Lovinescu. - Iași : Junimea, 1984. - XLV, 384 str.

38. Mihai Eminescu Symposium. - Michigan : The Department of Romance Languages, 1986. - VIII, 122 str.
39. Eminescu și eminescianismul / George Munteanu. - București : Minerva, 1987. - 300 str.
40. Eminescu / D. [Dimitrie] Vatamaniuc. - București : Minerva, 1988. - 373 str.
41. Valori etice în gândirea lui Eminescu / C. Jornescu, C. Petrescu. - București : Minerva, 1989. - 190 str.
42. Viața lui Mihai Eminescu / G. [George] Călinescu. - București : Minerva, 1989. - 352 str.
43. Eminesciune / G. [Gheorghe] I. Tohăneanu. - Timișoara : Facla, 1989. - 315 str.
44. Eminescu / Zoe Dumitrescu-Bușulenga. - București : Eminescu, 1989. - 514 str.
45. Eminescu și marii săi prieteni / Teodor Vârgolici. - București : Eminescu, 1989. - 174 str.
46. La vie d'Eminescu / G.[George] Călinescu. - Bucarest : Univers, 1989. - XL, 438 str., [16] str. s tablama
47. Legendă și adevăr în biografia lui M. Eminescu. [Vol. 1], Originile / Ion Roșu. - [București] : Cartea românească, 1989. - 227 str.
48. Misterul morții lui Eminescu ; Eminesciune / Ovidiu Vuia. - București : Paco, 1996. - 220 str.

ФОТОГРАФИЈЕ И ФАКСИМИЛИ

49. Михај Еминеску 1883. године
50. Георге Еминеску, песников отац
51. Ралука Еминеску, песникова мајка

52. Матеј Еминеску, песников брат
53. Аглае Еминеску, песникова сестра
54. Шербан Еминеску, песников брат
55. Родна кућа Михаја Еминескуа у Ипотештију
56. Вероника Микле, Еминескуова пријатељица
57. Еминескуово писмо пријатељу писано у Ботошану 10. новембра 1887. године
58. Одломак из *Молитве једног Дачанина*
59. *Вечерњак*, одломак из рукописа

МИХАЈ ЕМИНЕСКУ
1850 - 1889

Издавач
Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник
Миро Вуксановић

Аутори Каталога
Ксенија Светличих и Марија Маховац

Припрема
Тихомир Светличих

Умножавање
Софија Ђурђевић

Повез
Милорад Родић

Тираж
60 примерака